

Referat

Dato 09.10.2012

Faggruppe Vann og Avløp

Tid 10 – 13:30

Møte nr. 2.

Sted Ullensaker Rådhus

Møte innkalt av: Kristian Moseby (prosjektleder)

Møtedeltakere: Gorm Gullberg (Rygge kommune), Marie Strand (Ullensaker), Leiv Knutson (Nes), Mona Ellingsen (Nes), Simon Haraldsen (Fylkesmannen i Oslo og Akershus), Harald Foss (Trøgstad), Kjersti Vik Strandli (Ullensaker) Henning Colbjørnsen (Rælingen), Anne-Marie Heidenreich (Enebakk), Kristian Moseby (Prosjektleder).

Ikke møtt: Aurskog- Høland, Eidsberg, Eidsvoll, Nord-Odal, Sør-Odal, Fet, Spydeberg, Sørumsdal og Akershus Fylkeskommune.

Referent: Kristian Moseby

Møteagenda

1. Velkommen og godkjenning av dagsorden / referat
2. Innlegg - Gorm Gullberg (Rygge kommune) - Opprydding i spredt avløp i Morsa
3. Innlegg - Ullensaker kommune – opprydding i spredt avløp
4. Kommunene orienterer kort om hvordan de dokumenterer sine utslipp
5. Eventuelt
6. Neste møte

1. Velkommen, godkjenning av referat og dagsorden

Ansvarlig **Frist**

Det var ingen merknader til referat fra møte 30.5.2012, dagsorden ble godkjent. I tillegg til punkt 4 ble det tatt med at kommunene informerer om de har lokale forskrifter i tilknytning til avløp.

2. Innlegg v/ Gorm Gullberg (Rygge kommune) – Opprydding i spredt avløp i Morsa

Vannområde Morsa ligger nesten utelukkende under marin grense og består av 8 kommuner der innsjøen Vansjø er hovedresipient, som også er drikkevannskilde. Innsjøen har tidvis hatt omfattende algeoppblomstringsproblematikk med etterfølgende badeforbud.

Status for Morsas 2000 spredte avløpsanlegg ble kartlagt av UMB studenter i 1997-1999. Dataene ble lagt inn i WebGis Avløp. Det viste seg at mer enn 50 % av anleggene ikke fungerte tilfredsstillende. Morsa utarbeidet en tiltaksanalyse i 2001, som ble et meget viktig dokument i det videre arbeidet. Tiltaksanalysen ble forankret i alle Morsa's kommuner og grupper der det ble satt klare mål om hvilke tiltak som skulle igangsettes i de ulike sektorene. Tiltaksmålene var å redusere tilførsel av fosfor med 9,5 tonn, der 2,3 tonn skulle reduseres innen avløpssektoren. Resten (7,2 tonn) skulle fjernes innen landbrukssektoren. I løpet av perioden 2005-2008 ble det sendt ut pålegg om oppgradering til 1080 anleggseiere (kun 1 klagesak - avslått). Kommunene sørget for at utslippstillatelse ble gitt så fort som mulig etter at anleggseier hadde sørget for oppgradering. Det ble satt krav om at det skulle bygges infiltrasjonsanlegg der de

<p>stedegne massene tillot det, og minirensaneanlegg ellers. Det ble også etablert noen flerhus minirensaneanlegg og ett naturbasert rensaneanlegg.</p> <p>Morsa ble etablert før Vannforskriften kom og var et av de første 29 pilotvannområdene der man skulle gjennomføre vannforebedrende tiltak. Prosjektet fikk øremerkede midler (5 mill) direkte over statsbudsjettet for å sikre rask fremdrift. I tillegg fikk de etablert en Husbank tilskuddsordning. Det viste seg å være et mindre behov for ordningen enn antatt, der kun 1/5 av midlene ble utbetalt.</p>		
<p>3. Innlegg – Ullensaker kommune v/ Kjersti Vik Strandli – Opprydding i spredt avløp</p>		
<p>Kartlegging og behov for oppgradering</p> <p>Ullensaker kommune har i tillegg til å komme langt med opprydding i spredt avløp også gjort et godt stykke arbeid med oppgradering av kommunale avløpsløsninger. Der man kunne tilkoble husstander til kommunalt nett har dette vært prioritert som avløpsløsning. Ca 90 % av kommunens husstander er tilkoblet kommunalt avløpsnett. UMB studenter har kartlagt type anlegg og er blitt lagt inn i WebGIS avløp. I programmet får anleggene angitt en miljøindeks etter gitte kriterier. Dårlige anlegg som ligger langt fra resipient kan få bedre miljøindeks enn det anlegget burde hatt. Ullensaker kommune har ca 1000 spredte avløp der 500 av dem trenger oppgradering for å tilfredsstillere kravene. Resipientundersøkelser viser at nesten alle vassdrag har dårlig miljøtilstand eller dårligere basert på SFT-veileder 1997. Kommunen har også utarbeidet og vedtatt en tiltaksanalyse for vassdragene med forurensingsregnskap der de ulike kildene ble identifisert. Datagrunnlaget med både total og løst fosfor ga en indikasjon om at landbruk var største påvirker. Kommunen opplever at enkelte biologiske rensaneanlegg ikke tilfredsstiller renskravene for fosfor, men at de likevel blir klassifisert med middels miljøindeks. Hvilke rensaneanlegg som trenger oppgradering bør derfor vurderes av fagfolk. Innstillingen til politikerne om oppryddingen bør derfor ikke utelukkende skje på bakgrunn av kun miljøindeks.</p> <p>Saksbehandling, informasjon og pålegg</p> <p>Kommunen har utarbeidet handlingsplan for oppryddingsarbeidet og opererer med 2 års frist for opprydding etter pålegg, og påminnelse om fristen 6 måneder før fristen. Tvangsmulkt blir annonsert ved påminnelsen. Oppryddingen skal skje områdevis etter nedbørsfelt. Ullensaker kommune innførte lokal avløpsforskrift i 2004 som legger rammer for hvilke krav anleggene skal oppfylle. Det ble påpekt at det er viktig å ha retningslinjer for kriterier som skal være oppfylt for å få dispensasjon (utsettelse). Erfaringene i Ullensaker er at et meget få søker om utsettelse. Saksbehandlingsgebyr for søknadene bør vurderes (Ullensaker kommune vedtok å dekke denne utgiften). I Lørenskog subsidierer kommunen alle utgifter privatpersoner har til oppgradering av private avløpsanlegg over 90.000 kr.</p> <p>Kommunen krever søknad om utslippstillatelse før nedsettelse av anlegget. Gir kommunen muligheten til å kontrollere at anlegget vil bli tilfredsstillende. Ullensaker kommune har erfart at det er en fordel å ha gode maler for utsendelse av pålegg. Dette forenkler arbeidet vesentlig. God informasjon til anleggseiere viktig. Ullensaker kommune benyttet mye ressurser på å informere godt underveis i prosessen: Alle anleggseiere fikk tilsendt brev før befaring, alle anleggseiere fikk brev om kvaliteten på deres anlegg og om de vil få pålegg om oppgradering. Ullensaker kommune er nesten ferdig med å sende ut alle pålegg. Av 450 utsendte pålegg er ca 130 oppgradert.</p> <p>Det ble også kommentert at informasjonsmøter gjennom prosjekt «Vannområde Øyeren» kan være en suksessfaktor i gjennomføringsfasen. Det er gode erfaringer med å avholde mindre grendemøter områdevis istedenfor store møter.</p>		
<p>4. Orientering fra kommunene om deres rapportering av avløpsregnskap</p>		
<p>Det ble diskutert kort om hvor kommunene rapporterer sine avløpsutslipp til Fylkesmannen og KOSTRA. Denne informasjonen gjelder hele kommunenes areal og er</p>		

<p>derfor ikke direkte relevant å benytte som grunnlagstall for tiltaksanalysen. Det er behov for å sammenstille avløpsregnskap for kommunenes arealer innen vannområde Øyeren. Det ble forevist ett eksempel på avløpsregnskap som er utarbeidet av vannområde Morsa. Dette avløpsregnskapet er forholdsvis likt det Fylkesmannen i Oslo og Akershus benytter (kun punktutslipp), men inkluderer diffuse utslipp. Vannområde Øyeren vil mest sannsynlig benytte et avløpsregnskap som er forholdsvis likt Morsa regnskapet.</p> <p>Kommuner som har utslippstillatelser av nyere dato har krav til dokumentasjon av utslipp. I tillegg er det for enkelte kommuner også stilt krav om mengdemåling av overløpene. Mengdemåling av overløpene gir et betydelig riktigere bilde av utslippene i forhold til antall timer i overløp.</p> <p>Oppfølging: For at grunnlagstallene for tiltaksanalysene skal bli så gode som mulig vil Kristian ta kontakt med kommunes ansvarlige person for avløpsrapportering for å avklare videre informasjonsinnhenting. For at tallene skal være sammenlignbare er det viktig at beregningene gjøres likt.</p>	Kristian	
<p>5. Eventuelt</p>		
<p>Kommunenes kjennskap til www.avlop.no og WebGis Avløp ble diskutert. Kristian kommer til å sende ut forespørsel til kommunene om å fremskaffe en del informasjon i forbindelse med kommunenes avløpsstatistikk. De som benytter systemet WebGis Avløp vil trolig få en enklere jobb med å fremskaffe tallene. Disse tallene skal benyttes som grunnlag for å beregne tilførselskilder i forbindelse med tiltaksanalysen og er derfor viktige.</p> <p>Saker som bør tas opp i gruppa kan sendes til Kristian.</p> <p>Faggruppe vann og avløp skal være en arena der deltaker kommunene kan dra nytte av hverandre og få hjelp til saksbehandling.</p>	<p>Kristian</p> <p>ALLE</p>	
<p>6. Neste møte</p>		
<p>Kristian kaller inn til neste møte ved behov.</p>	Kristian	